

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/45/2023
Identifikačné číslo spisu:	4418204882
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4418204882.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/. I. V., narodený XX. L. XXXX, O. K., L. XX, t. č. O. K., B. XX, 2/ U. U.E., E.. V.á, narodená XX. R. XXXX, O. K., E. X, proti žalovanej: U.. L. V., narodená XX. R. XXXX, O. K., L. XX, zastúpená advokátkou Mgr. Jana Bartošová, Šurany, Kukučínova 23, o vydanie kľúčov, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 29. septembra 2022 č. k. 9Co/64/2022-255, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Nové zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) č.k. 13C/63/2018-217 zo dňa 09. marca 2022 o uložení povinnosti žalovanej vydať žalobcom 1/ a 2/ kľúče od nehnuteľnosti a priznaní žalobcom 1/ a 2/ voči žalovanej nároku na náhradu trov konania; Žalobcovi 1/ voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalobkyni 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2. Súd prvej inštancie ustálil, že predmetom konania bol nárok žalobcov 1/ a 2/ na uloženie povinnosti žalovanej vydať im kľúče od vchodovej brány a dverí rodinného domu nachádzajúceho sa v O. K.U. O. L. H. Č.. XX, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX pre katastrálne územie O. K. ako rodinný dom súp. č. XXX nachádzajúci sa na parc. č. XXXX do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V konaní nebolo sporné, že strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi parc. č. XXXX a XXXX a rodinného domu so súp. č. XXX nachádzajúceho sa na parc. č. XXXX, a to u každého z nich v podiele 1/8 k celku, pričom podiel v rozsahu 5/8-ín vlastnila nebohá matka strán sporu U. V., po ktorej dedičské konanie nebolo doposiaľ ukončené. Predmetnú nehnuteľnosť užíva výlučne žalovaná, ktorá žalobcom 1/ a 2/ znemožňuje užívanie nehnuteľnosti a odmieta im vydať kľúče od domu. Žalovaná od roku 2016 im neumožňuje vstúpiť do nehnuteľnosti. Žalobcovia 1/ a 2/ v konaní tvrdili, že v nehnuteľnosti stále majú svoje osobné veci ako auto, motorku, šaty a nemôžu si po ne ísť. Žalobca 1/ v konaní tvrdil, že momentálne býva v nehnuteľnosti na B. H.. Č.. XX v O. K., avšak ide o nehnuteľnosť, ktorú majú v

podielovom spoluvlastníctve so žalobkyňou 2/, pričom ide o nehnuteľnosť v schátralom stave, bez elektriny, vody a plynu. Podľa tvrdenia žalobcu 1/ by si nehnuteľnosť vyžadovala totálnu rekonštrukciu, na ktorú nedisponuje dostatkom finančných prostriedkov. Až do rozhodnutia súdu prvej inštancie nebola podaná žaloba v zmysle § 139 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) o spôsobe užívania týchto nehnuteľností. Súd skonštatoval, že žalovaná nemá žiaden právny titul k tomu, aby bránila žalobcom v užívaní predmetných nehnuteľností, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve všetkých strán v spore a zároveň žalovaná nie je ani väčšinová spoluvlastníčka, ktorá by ju oprávňovala k tomu, aby predmetnú nehnuteľnosť užívala výlučne sama. Súd preto v podľa § 124 a § 126 ods.1 OZ poskytol žalobcom súdnu ochranu a podanej žalobe vyhovel.

3. Odvolací súd sa plne stotožnil so skutkovým a právnym posúdením súdu prvej inštancie. Dal do pozornosti, že žalovaná ani v čase rozhodovania o podanom odvolaní nepreukázala žiaden právny titul k tomu, aby bránila žalobcom v užívaní nehnuteľností, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve všetkých troch spoluvlastníkov, pričom žalovaná nie je ani v pozícii väčšinového spoluvlastníka. Nebolo sporné, že k dohode ohľadne spôsobu užívania daných nehnuteľností nedošlo, a preto bolo dôvodné poskytnúť žalobcom ochranu ich vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Námietky žalovanej o nebezpečnosti žalobcu 1/, jeho psychiatrickom liečení, psychopatických sklonochoch a podozrení z vraždy jeho priateľky neboli v konaní preukázané. Záverom dodal, že predmetom konania bolo vydanie kľúčov od nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve. Súd v tomto konaní preto neriešil otázku hospodárenia so spoločnou vecou v zmysle § 139 ods. 2 OZ, a teda ani užívanie spoločnej nehnuteľnosti. To bude predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod č. k. 10C/30/2022. Ani podanie žaloby v zmysle § 139 ods. 2 OZ, na ktoré poukazovala žalovaná v podanom odvolaní, nemohlo byť podľa odvolacieho súdu spôsobilé zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď odvolací súd vychádzal zo zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie a ani v čase rozhodovania odvolacieho súdu neexistovala dohoda spoluvlastníkov o užívaní spoločnej veci, ani právoplatné rozhodnutie v zmysle § 139 ods. 2 OZ.

4. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včas dovolanie z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa nej došlo k stretu dvoch práv - práva spoluvlastníkov nehnuteľnosti a jej práva ako menšinovej spoluvlastníčky nehnuteľnosti na ochranu života a zdravia, ľudskej cti a dôstojnosti. Chcela preukázať svoje tvrdenia o opakovanom napádaní žalobcom 1/ a jej obavách o život a zdravie, avšak súd odmietol vykonať ňou navrhované dôkazy. Vôbec sa jej obavami o život a zdravie nezaoberal, na ktoré neustále poukazovala. Podľa jej názoru má jej život a zdravie prednosť pred nárokom žalobcu 1/. Nevykonaním ňou navrhnutých dôkazov došlo podľa nej k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Vychádzaním len z tvrdení žalobcov porušil zásadu rovnosti konania. Skutkový stav nebol dostatočne zistený. Žalobcovia 1/ a 2/ majú zabezpečené bývanie. Je jedinou osobou, ktorá sa o nehnuteľnosť stará a platí za ňu poplatky. Podľa nej žalobca 1/ urobí všetko pre to, aby ju z nehnuteľnosti vyhodil. Následne zhrnula svoje tvrdenia z predchádzajúceho konania o útokoch žalobcu 1/ a jeho liečení na psychiatrii. Preto navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalobcovia 1/ a 2/ sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadřili.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaná dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť podľa § 447, písm. f) CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolateľka namietala nevysporiadanie sa s ochranou jej života a zdravia, nevykonanie ňou navrhnutých dôkazov, vychádzanie len z tvrdenia žalobcov, nedostatočne zistený skutkový stav

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva (ex offio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. V neposlednom rade je dovolací súd viazaný aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

10. Zisťovanie skutkového stavu a správnosť vyhodnotenia vykonaných dôkazov súdom predstavujú skutkovú stránku sporu (skutkové otázky), ktoré nie sú prípustným predmetom dovolacieho prieskumu. Súd zisťuje skutkový stav veci, aby si tak vytvoril predpoklady pre aplikáciu právnej normy, na základe ktorej v konkrétnej veci nachádza právo, teda dochádza k právnemu posúdeniu veci.

11. Preskúmaním spisu bolo zistené, že súd nevychádzal len z tvrdenia žalobcov, ako to deklarovala žalovaná, ale vzal do úvahy nielen jej tvrdenia, ale aj ďalšie dôkazy, ako napríklad predchádzajúce konania medzi stranami sporu. Okrem uvedeného, dovolací súd nezistil žiadne porušenie zásady rovnosti účastníkov konania.

12. Dovolací súd v danej súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 350/08 zo dňa 30. septembra 2010, podľa ktorého: „Skutočnosť, že okresný súd a ani následne krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľkou, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa ústavného súdu bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní. Konanie všeobecných súdov v právnej veci sťažovateľky však takéto vady nevykazuje“

13. Dovolací súd poukazuje na bod 25 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, kde nevykonával všetky navrhnuté dôkazy, nakoľko tieto nemôžu podľa jeho názoru mať vplyv na právo žalobcov užívať predmetnú nehnuteľnosť. Súčasne odvolací súd pripomenul v bode 16.3 odôvodnenia svojho rozsudku, že ani z predchádzajúcich konaní neboli zistené žiadne dôvody nevydania kľúčov, ktoré deklarovala žalovaná. Na základe uvedeného, najvyšší súd konštatuje, že odmietnutie dôkazov bolo riadne a presvedčivo odôvodnené .

14. Súd oboch inštancií správne uviedli, že žalovaná bránila využívaniu nehnuteľnosti žalobcom 1/ a 2/ bez právneho dôvodu. Okrem toho má na nehnuteľnosti spoluvlastnícky podiel len vo výške 1/8-iny, ako každý zo žalobcov 1/ a 2/, a teda nie je ani väčšinovou spoluvlastníčkou.

15. Najvyšší súd konštatuje, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nebol naplnený.

16. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Obiter dictum. Je potrebné pripomenúť stanovisko súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, že v žalovaná môže v prípade narušených vzťahov podať žalobu podľa § 139 ods. 2 OZ alebo žalobu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Pokiaľ nedôjde k inému usporiadaniu vlastníckych vzťahov (samostatnou žalobou ktoréhokoľvek podielového spoluvlastníka), žalovaná nemôže svojvoľne obmedzovať žalobcom 1/ a 2/ ich vlastnícke právo.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.